

De Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid

Postbus 90801
2509 LV Den Haag

Datum
13 juni 2016

Ons kenmerk
z2016-00368

Uw brief van
28 april 2016

Contactpersoon

070 8888 500

Uw kenmerk

Onderwerp
Wetgevingsadvies Wet wijziging Wet Inburgering

Geachte,

U heeft de Autoriteit Persoonsgegevens (hierna: AP) gevraagd, ingevolge artikel 51, tweede lid, van de Wet bescherming persoonsgegevens (hierna: de Wbp), te adviseren over het wetsvoorstel Wet wijziging Wet Inburgering (hierna: het voorstel).

Met deze brief voldoe ik aan uw verzoek.

Achtergrond

Het wetsvoorstel heeft tot doel om inburgeringsplichtigen op een eerder tijdstip niet-vrijblijvend kennis te laten maken met de kernwaarden van de Nederlandse samenleving en hun betrokkenheid met de Nederlandse samenleving te laten uitspreken. Om dit doel te bereiken wordt het participatietraject geïntroduceerd als nieuw onderdeel van het inburgeringsexamen.

Daarnaast wordt met dit wetsvoorstel voorgesteld de maatschappelijke begeleiding door gemeenten aan asielmigranten en hun gezinsleden wettelijk vast te leggen. Het wettelijk vastleggen van de maatschappelijke begeleiding van asielmigranten en hun gezinsleden borgt de begeleiding van asielmigranten en hun gezinsleden in de gemeente waar ze zich (regulier) vestigen. Hiermee krijgen ze begeleiding in praktische zaken en begeleiding gericht op integratie en actieve participatie in de Nederlandse samenleving. Voorgesteld wordt dat gemeenten voorzien in de maatschappelijke begeleiding van asielmigranten en hun gezinsleden. De verplichting voor het aanbieden van het participatieverklaringstraject en de maatschappelijke begeleiding ligt bij de gemeente waar de inburgeringsplichtige beschikt over reguliere huisvesting.

Datum
13 juni 2016

Ons kenmerk
z2016-00159

Gemeentelijke toegang Informatiesysteem Inburgering

In de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel wordt aangegeven dat het voor de uitvoering van de Wet Inburgering noodzakelijk is dat alle verantwoordelijke uitvoeringsorganisaties tijdig en kosteloos kunnen beschikken over de juiste gegevens. Daarvoor is reeds in het verleden het Informatiesysteem Inburgering (ISI) in het leven geroepen. Het beheer van dit systeem ligt bij de Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid.

De gemeente krijgt met dit wetsvoorstel nieuwe wettelijke taken in het inburgeringsproces, te weten het aanbieden van het participatieverklaringstraject en de maatschappelijke begeleiding. Om deze taken te kunnen uitoefenen moeten gemeenten onder andere geïnformeerd worden wanneer inburgeringsplichtigen zich in hun gemeente vestigen. Dit is van belang om vast te kunnen stellen vanaf wanneer de termijn ter afronding van het participatieverklaringstraject start en vanaf wanneer gemeenten moeten voorzien in de maatschappelijke begeleiding.

De memorie geeft voorts aan dat de gemeenten, voor zover noodzakelijk, voor de uitvoering van bovengenoemde taken toegang krijgen tot het ISI. Het wetsvoorstel maakt niet duidelijk tot welke persoonsgegevens de gemeenten toegang zullen krijgen. Deze inbreuk op de persoonlijke levenssfeer wordt, gezien het belang om inburgeringsplichtigen zo spoedig en zo goed mogelijk te integreren en te laten participeren, legitiem geacht.

Wettelijk kader

Het wetsvoorstel dient te voldoen aan artikel 10 Grondwet, artikel 8 van het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden (EVRM) en aan Richtlijn 95/46/EG van het Europees Parlement en de Raad van 24 oktober 1995, waarvan de Wbp een uitwerking is.

In artikel 10, lid 1, Grondwet is bepaald dat ieder, behoudens bij of krachtens de wet te stellen beperkingen, recht heeft op eerbiediging van zijn persoonlijke levenssfeer.

In artikel 8 EVRM is bepaald dat – voor zover hier van belang – geen inmenging van enig openbaar gezag op het recht op respect voor het privéleven is toegestaan, dan voor zover bij wet is voorzien en in een democratische samenleving noodzakelijk is in het belang van onder meer de bescherming van de gezondheid of goede zeden of de bescherming van rechten en vrijheden van anderen.

Blijkens de memorie van toelichting (TK 1997-1998, 25 892, nr. 3, p. 8-9) bij de Wbp spelen bij de toepassing van de in de grondrechtbepalingen opgenomen beperkingsclausules, zoals die genoemd in artikel 10 lid 1 van de Grondwet, het proportionaliteits- en subsidiariteitsvereiste, een grote rol. Het evenredigheids- of proportionaliteitsbeginsel geldt rechtstreeks op grond van artikel 8 van het EVRM en houdt in dat de inbreuk op de belangen van de bij de verwerking van persoonsgegevens betrokkene niet onevenredig mag zijn in verhouding tot het met de verwerking te dienen doel. Het subsidiariteitsbeginsel houdt in dat het doel waarvoor de persoonsgegevens worden verwerkt in redelijkheid niet op een andere, voor de bij de verwerking van persoonsgegevens betrokkene minder nadelige wijze kan worden verwezenlijkt.

Datum
13 juni 2016

Ons kenmerk
z2016-00159

De beginselen van proportionaliteit en subsidiariteit spelen ook in de Wbp een centrale rol. Zo behelst artikel 8 Wbp, waarin de gronden zijn opgesomd die een gegevensverwerking rechtvaardigen, dat bij elke verwerking aan deze beginselen moet zijn voldaan (TK 1997-1998, 25 892, nr. 3, p. 80).

Voor een wettelijke beperking van het voornoemde grondrecht – artikel 8 van het EVRM – gelden ook materiële eisen. Artikel 8 van het EVRM vereist dat deze wettelijke beperkingen bepalingen bevatten die regelen welke soorten van gegevens mogen verwerkt, de categorieën van personen van wie persoonsgegevens mogen worden verzameld en bewaard, de omstandigheden waaronder dat mag plaatsvinden en de procedures die daarbij moeten worden gevolgd. De wettelijke beperking zal derhalve voldoende nauwkeurig moeten zijn.

Beoordeling

Uit de memorie van toelichting blijkt niet dat is beoordeeld of aan het proportionaliteits- en subsidiariteitsbeginsel wordt voldaan. Bij de beoordeling of aan de vereisten van proportionaliteit en subsidiariteit is voldaan, dient een belangenafweging te worden gemaakt, waarin de beoogde inbreuk op het privéleven en de (privacy)belangen van betrokkenen worden gewogen. Om deze weging te kunnen maken dient onder meer te worden geconcretiseerd welke persoonsgegevens beschikbaar zullen komen voor gemeenten en wat de aard is van deze persoonsgegevens. Vervolgens dient te worden beargumenteerd dat de belangen van de bij de verwerking van persoonsgegevens betrokkene niet onevenredig is in verhouding tot het met de verwerking te dienen doel en dat het doel waarvoor de persoonsgegevens worden verwerkt in redelijkheid niet op een andere, voor de bij de verwerking van persoonsgegevens betrokkene minder nadelige wijze kan worden verwezenlijkt.

Advies

De AP adviseert om nader aan te geven tot welke persoonsgegevens gemeenten toegang moeten krijgen in het ISI en om te onderbouwen dat de verwerking van deze persoonsgegevens voldoet aan de vereisten van proportionaliteit en subsidiariteit.

Dictum

De AP adviseert u aan het vorenstaande op passende wijze aandacht te schenken.

Hoogachtend,
Autoriteit persoonsgegevens,

Mr. W.B.M. Tomesen
Vicevoorzitter